

DIALOGMØDE MED VESTERBROS KREATIVE MILJØER

BAGGRUND FOR MØDET

Vesterbro er historisk kendt for et rigt kulturliv, men stigende huslejer og byudvikling med fokus på boliger og detailerhverv skaber risiko for, at mange kreative miljøer fortrænges fra bydelen. Vesterbro Lokaludvalg afholdt derfor et dialogmøde d. 16/6-2025 i Ungdommens Demokratihus med repræsentanter fra bydelens kreative miljøer, herunder spillesteder, gallerier, værksteder, teatre, kulturhuse og uddannelsesinstitutioner, faciliteret af Kulturens Analyseinstitut.

Formålet var at indsamle og tydeliggøre de udfordringer, behov og drømme som bydelens kreative miljøer oplever, samt at generere idéer til at styrke deres vilkår. Input fra dialogmødet kan bruges til at informere Københavns Kommunes beslutningstagere, så der kan overvejes politiske prioriteringer, der fastholder og fremmer Vesterbros kreative miljøer.

Nedenfor opsummeres fremtrædende temaer og hovedpointer fra mødet, herunder udfordringer, visioner for fremtiden samt konkrete anbefalinger fra dialogmødedeltagerne.

UDFORDRINGER OG BEHOV

Deltagerne identificerede en række centrale udfordringer og behov, som påvirker mulighederne for, at Vesterbros kreative undergrundsmiljø kan trives. Disse problemstillinger handler især om manglen på egnede fysiske rammer, økonomisk pres, begrænset synlighed og netværksdannelse samt den generelle politiske prioritering af kulturen.

MANGEL PÅ LOKALER OG HØJ HUSLEJE: Et gennemgående tema er de kreative miljøers udfordringer med at finde egnede fysiske lokaler (øvelokaler, værksteder, scener m.v.) til overkommelige priser, og mange kunstneriske initiativer udfordres af bydelens stigende huslejeniveau. Dialogmødedeltagerne beskrev et *“slagsmål om lokaler”*, hvor de kreative miljøer konkurrerer med andre samfundsbehov om pladsen på Vesterbro.

ØKONOMISK PRES OG MANGLENDE STØTTE: Dialogmødedeltagerne beskriver en virkelighed med stor økonomisk usikkerhed og efterlyser bedre tilgængelig driftsstøtte og fair kommunal finansiering. Flere forslag på mødet handlede om behovet for økonomisk hjælp, hvilket viser, at nuværende støtteordninger opleves som utilstrækkelige. Dialogmødedeltagerne påpegede desuden, at de oplever at mange kulturmidler p.t. overprioriteres til børn og unge, mens voksen- og undergrundskultur nedprioriteres. Som et eksempel på hvad politisk indsats kan medføre, blev der henvist til at Københavns Kommune for nylig har afsat betydelige midler til tre kommende mega-events på kulturområdet (eksemplet er Triennalen, der har et samlet budget på 50 mio. kr. 2024-2033), samtidigt med at Københavns kulturfællesskaber i almindelighed nedprioriteres.

FRAGMENTERET NETVÆRK OG USYNLIGHED: De kreative miljøer anerkender at de ofte arbejder isoleret og uden kendskab til hinanden. Det manglende netværksoverblik blev

identificeret som en udfordring, og selve dialogmødet viste værdien af at mødes og udveksle viden. Dialogmødedeltagerne efterlyser et bedre overblik over *“hvad der sker i bydelen, hvem der er hvor, og hvem man kan kontakte”*. De kreative miljøers synlighed udadtil opleves også begrænset; både over for bydelens borgere og over for politikere.

KULTURENS VÆRDI UNDER PRES: Dialogmødedeltagerne mener, at de kreative miljøers bidrag til i bydelen ikke er tilstrækkeligt kendt eller anerkendt, hvilket gør det nemmere at overse dem i kommunale prioriteringer ift. andre områder. Kultur bliver ofte målt i markedsværdi frem for i en dybere samfundsværdi og skal overleve på markedsvilkår. Dialogmødedeltagerne ser dette som en udfordring, der kræver en ændret fortælling: at kultur ikke blot er *“nice-to-have”* men en kerneværdi i bylivet. Der var en bred følelse af, at Vesterbros identitet som kreativ bydel er truet, hvis ikke der handles proaktivt for at understøtte de lokale kunstneriske fællesskaber.

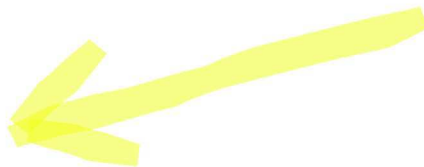
DRØMME OG VISIONER

På trods af udfordringerne havde dialogmødedeltagerne klare visioner for et styrket kulturmiljø i fremtiden. Overordnet ønsker man et bæredygtigt kreativt økosystem på Vesterbro, hvor de små kreative miljøer kan trives og blive ved med at bidrage til bydelen på lang sigt.

MERE PLADS TIL KUNSTEN I BYDELEN: En central vision er, at Vesterbro om 5-10 år fortsat har fysiske frirum til kunst og kultur, f.eks. i form af dedikerede øve- og udstillingslokaler, kreative forsamlingshuse eller indarbejdede kulturzoner i nye byudviklingsprojekter. Dialogmødedeltagerne forestiller sig, at kreative miljøer ikke længere fortrænges, men tværtimod integreres som en naturlig del af bybilledet. Som det blev formuleret, bør man påvirke byudviklingen, så den *“skaber rum for kunst og kultur”* på linje med andre funktioner. Visionen er en bydel, hvor kunstnerne har råderum og mere sikkerhed for at kunne blive.

STØRRE FÆLLESSKAB OG VIDENDELING: Dialogmødedeltagerne håber også på et stærkere fællesskab på tværs af kunstarter. I drømmescenariet er netværket af Vesterbros kreative miljøer tæt forbundet, med hyppig dialog og samarbejde på tværs af musik, billedkunst, teater, design m.v. Man ser for sig en tværkunstnerisk organisering, hvor de kreative miljøer kender hinanden, hjælper hinanden og måske endda har fælles platforme eller fysiske samlingspunkter. Denne vision indebærer også, at de kreative miljøers stemme står stærkere udadtil, f.eks. gennem fælles initiativer eller manifesteringer, der gør miljøet synligt og indflydelsesrigt.

KULTUR SOM KERNEVELFÆRD: En gennemgående drøm er at få ændret dette narrativ, så kultur betragtes som en kernevelfærdsydelse på linje med f.eks. skole og idræt. Dialogmødedeltagerne ønsker et fremtidigt København, hvor politikere og borgere anerkender kulturens fundamentale værdi for livskvalitet og sammenhængskraft. Ideelt set skal kulturen være stolt integreret i kommunens visioner, f.eks. at man i 2030 kan sige, at Vesterbro er foregangsbydel for hvordan et rigt, ikke-kommercielt kulturliv kan sameksistere med byudvikling og øvrige kulturtilbud. Denne vision om *“kulturstolthed”* kom til udtryk i idéen om at brande bydelen på dens kreativitet og sætte kultur højt på den politiske dagsorden.

LØSNINGSFORSLAG FRA DIALOGMØDET

Dialogmødedeltagerne formulerede en række konkrete forslag til tiltag, der kan imødekomme de nævnte udfordringer og realisere visionerne. Nedenstående anbefalinger er især rettet mod Københavns Kommune og Borgerrepræsentationen som mulige handlekraftige aktører:

1 PRIORITÉR KULTUR I BYPLANLÆGNINGEN OG I LOKALPLANER

Konkret anbefales det at stille krav i lokalplaner og byudviklingsprojekter om kreative kvadratmeter, f.eks. at nye byggerier reserverer areal til atelierer, øvelokaler eller kulturelle mødesteder. Dette vil skabe varige fysiske rammer for undergrundsmiljøet.

Jernbanebyen blev til dialogmødet nævnt som eksempel. Her lykkedes det delvist at få kultur med i planen, men den endelige politiske beslutning viste behov for at stille skarpere krav. Den endelige beslutning endte med at angive brede serviceerhverv-formuleringer frem for decideret kreative miljøer eller kreative erhverv.

Fremadrettet bør kulturens plads sikres mere bindende i lokalplanlægningen.

2 UDNYT TOMME OG OFFENTLIGE LOKALER BEDRE

Et hurtigt indsatsområde er at identificere eksisterende tomme lokaler og stille dem til rådighed midlertidigt for kreative miljøer.

Dialogmødedeltagerne pegede på, at der rundt omkring står lokaler ubrugt hen i perioder. Disse lokaler kunne udnyttes som pop-up værksteder, udstillingsrum mv. Kommunen opfordres til at kortlægge egne ejendomme og faciliteter, der kan åbnes op.

Desuden bør den nuværende Brug Byen-plattform gentænkes eller forbedres, så den i højere grad matcher udbud og efterspørgsel på kreative rum.

Målet er at sænke barrieren for adgang til lokaler, ved at gøre det nemt at finde og benytte byens ledige rum.

3

ETABLÉR KØBENHAVNSK KUNSTFOND

Et af de mest fremtrædende forslag var at oprette en kommunal kunst- og kulturfond specifikt målrettet byens undergrundskultur.

Inspirationen kommer bl.a. fra Aarhus, hvor en lignende ordning har eksisteret. En "Københavns Kunstfond" skulle kunne yde økonomisk støtte og evt. stille billige/frie lokaler til rådighed for kunstnere, så de har bedre rammer for at virke.

Dette tiltag adresserer det økonomiske pres direkte og sender et politisk signal om, at man prioriterer byens kulturelle miljøer. Dialogmødedeltagerne bemærkede, at en sådan fond ville kunne finansieres, hvis man omprioriterede relativt beskedne midler. Til sammenligning er der fundet ~50 mio. kr. til tre mega-events i det kommunale budget i 2024. Var de midler lagt i en kunstfond, ville man have et væsentligt beløb til at styrke undergrundsmiljøet.

Anbefalingen er således at prioritere brugen af kulturmidler, så flere kommer de lokale miljøer til gode frem for få store events.

4

BALANCÉR FORDELINGEN AF KULTURMIDLER

I forlængelse af forslaget om Københavns Kunstfond anbefales det, at borgerrepræsentationen revurderer de politiske prioriteringer på kulturområdet.

Mange deltagere efterlyste en bedre balance, hvor voksne udøvende kunstnere og undergrundsprojekter tilgodeses mindst lige så meget som børnekultur og eliteprojekter.

Dette kunne f.eks. indebære at øremærke en del af Kultur- og Fritidsudvalgets puljemidler til de uafhængige kreative miljøer, eller at opstille tydeligere fordelingsnøgler der sikrer diversitet i støttefordelingen.

En af dialogmødets arbejdsgruppe ønskede at "*kulturen skal støttes i hele sin bredde*", så også det spontane, eksperimenterende undergrundsmiljø har en fair andel i ressourcerne.

5

STYRK DE LOKALE KREATIVE NETVÆRK

For at imødekomme det fragmenterede netværk foreslås det at facilitere eller understøtte regelmæssige netværksmøder og tværfaglige fora for kreative miljøer.

Dialogmødedeltagerne ser gerne, at kommunen eller lokaludvalget understøtter platforme, hvor musikere, billedkunstnere, performere m.fl. mødes på tværs af kunstarter og udveksler erfaringer. Dette kan være gennem halvårslige dialogmøder, workshops eller etablering af et kreativt råd bestående af kunstnere fra bydelen der samarbejder med f.eks. lokaludvalgets kulturudvalg.

Formålet er at skabe synergi og fælles stemme blandt de kreative miljøer. Som en deltager pointerede, skal det "ikke kun være musikere der taler med musikere, man skal mødes på tværs".

Et stærkere netværk vil også gøre det lettere at formulere fælles politiske ønsker og protester, hvis det bliver nødvendigt.

6

LAV ET DIGITALT, SAMLET
KULTURKORT OVER VESTERBRO

Et konkret initiativ for at øge overblikket og synligheden er at udvikle et digitalt kort eller portal, der samler information om Vesterbros kunst og kulturliv.

Dialogmødedeltagerne foreslog f.eks. at lave en oversigt over alle kreative miljøer, events og tilgængelige faciliteter, eventuelt tilgængelig via noget så simpelt som QR-koder rundt om i bydelen. En sådan kulturportal vil give både kreative miljøer, borgere og kommunen et klart indblik i miljøets omfang.

Igen opleves den nuværende kommunale portal (brugbyen.kk.dk) som mangelfuld, da den udelukkende beskriver kunst og kulturtilbud der foregår i kommunale faciliteter eller kommunale sammenhænge.

Ved at synliggøre "*hvad sker der egentlig i bydelen, og hvem står bag?*", kan man fremme adgang, og gøre det nemmere for nye samarbejder og initiativer at opstå.

Anbefalingen er, at kommunen i dialog med lokaludvalget understøtter udviklingen af dette overbliksskema, der løbende opdateres af de kreative miljøer selv.

INVITÉR BORGERNE IND

For at øge lokal opbakning og stolthed omkring undergrundskulturen foreslås det at lancere flere åbne arrangementer, hvor miljøet præsenterer sig for omverdenen.

Idéer inkluderer f.eks. en årlig dag eller festival på Vesterbro, hvor atelierer, øvelokaler og scener åbner dørene for publikum.

Det kunne også være fælles markeringer, hvor kunstnerne indtager byrummet med midlertidige installationer, aktiviteter eller optrædener.

Formålet er at gøre de kreative miljøers aktiviteter mere synlige og tilgængelige, samt at signalere at *“Vesterbro mener det alvorligt med kulturen”*.

Sådanne events kan skabe dialog mellem kreative miljøer og borgere/politikere og derigennem opbygge forståelse og opbakning.

KULTUR SOM KERNEVELFÆRD SKAL VÆRE EN POLITISKE DAGSORDEN

Endelig besluttede dialogmødedeltagerne at de ville arbejde strategisk med at påvirke den politiske dagsorden, så kulturen får en højere status.

Et konkret forslag var at afholde et offentligt valgmøde med temaet “Kultur som kernevelfærd” forud for næste kommunalvalg. Her skal alle partier inviteres til at forholde sig til undergrundskulturens vilkår og visioner. Tanken er at gøre kultur til et valgtema og udfordre politikere til at tage stilling: Vil de prioritere en københavnsk kunsthøjdepunkt? Vil de forpligte sig til at skabe plads til kunsten?

Dialogmødedeltagerne erklærede sig parate til at stå sammen om at rejse kulturelle mærkesager, bl.a. gennem flere fælles initiativer og “kaffesamtaler” for at bygge alliancer.

Anbefalingen til borgerrepræsentationen er at tage imod denne invitation til dialog og tydeligt anerkende kulturens rolle som en integreret del af byens velfærd.

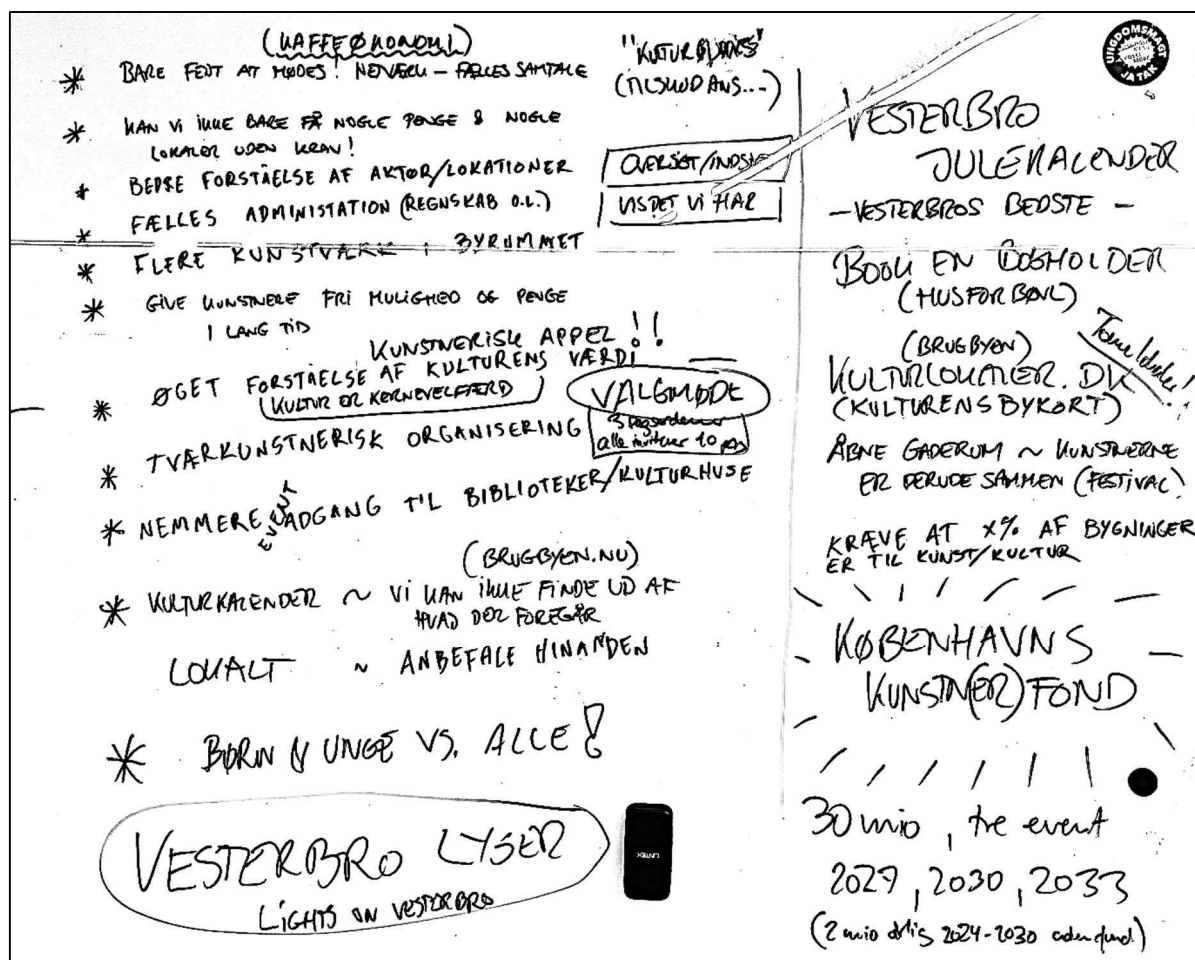
OPSUMMERING

Overordnet peger dialogmødets input på, at Vesterbros kreative miljøer rummer et stort potentiale, men også at de er under pres. Dialogmødedeltagerne har leveret en række konstruktive løsningsforslag, fra strukturelle ændringer som en kunstfond og kulturkrav i lokalplaner, til lavpraktiske tiltag som bedre lokaleudnyttelse og netværksfacilitering.

Mange af løsningsforslagene viser ønsket om, at Københavns Kommune aktivt prioriterer de kreative miljøer mere og indtænker dem som en integreret del af byens udvikling og velfærd.

For lokaludvalget og borgerrepræsentationen er der her en mulighed for at følge op med politiske initiativer, der kan fastholde Vesterbros levende og mangfoldige kulturmiljø, til gavn for både bydelen og resten af København.

Ved at lytte til de kreative miljøers stemmer og handle på deres input kan man sikre, at bydelen også fremover vil være et sted, hvor nye kunstneriske fællesskaber og ideer kan spire og gro.

Billede af idetavlen efter dialogmødet.